

DOI: <https://www.doi.org/10.26565/2220-7929-2022-62-09>
УДК 930.2:[316.774:004.738.5]:94(477.54-25)“2022”

Олексій Янкул

доктор філософії з історії та археології
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Майдан Свободи, 4, 61022, Харків, Україна
Email: o.m.yankul@karazin.ua
ORCID: orcid.org/0000-0002-1244-4536

**«ПИШУ ТОБІ. Я СУМЮЮ»:
ОБРАЗ ВОЄННОГО ХАРКОВА 2022 РОКУ
В ДОПИСАХ МЕШКАНЦІВ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ**

Статтю присвячено особливостям репрезентації в соціальних мережах образу Харкова під час воєнних дій 2022 р. Загалом було проаналізовано 87 дописів під загальною назвою «листи до Харкова», розміщених на платформах Telegram та Instagram. Усі досліджувані дописи були позначені хештегами #листхаркову та #письмохаркову. Перший «лист» датовано 20 березня 2022 р. й розміщено в соціальній мережі Instagram. У межах дослідження було проаналізовано 18 дописів цієї соціальної мережі. 24 березня харківський Telegram-канал «Где в Харькове» запустив рубрику під назвою «лист до Харкова», яка тривала до 5 квітня 2022 р. Загалом у межах цієї рубрики було опубліковано 69 дописів. Дослідження передбачало фіксацію міських об'єктів, які згадуються в «листах», що дозволило визначити знакові

Як цитувати: Янкул, О. «Пишу тобі. Я сумую»: образ военного Харкова 2022 року в дописах мешканців у соціальних мережах. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Історія»*, вип. 62, 2022, с. 203-230. DOI: <https://www.doi.org/10.26565/2220-7929-2022-62-09>.

How to cite: Yankul, O. “Writing to You. Miss You”: The Image of 2022 Wartime Kharkiv in Residents’ Social Media Posts. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: History*, no. 62, 2022, pp. 203-230. DOI: <https://www.doi.org/10.26565/2220-7929-2022-62-09>. (In Ukrainian)

© Янкул О., 2022

місця для мешканців і ті ознаки, які харків'яни приписують місту. Було визначено, що серед міських об'єктів найчастіше згадують Міський сад імені Т. Г. Шевченка, Центральний парк культури і відпочинку імені М. Горького, Харківський національний академічний театр опери і балету імені М. В. Лисенка, Харківський зоопарк, Саржин яр. Часто в дописах фігурує Харківський метрополітен, зокрема в його новому статусі бомбосховища. Водночас нерідко трапляються такі слова, як «руйнування» та «вибухи», але при цьому харків'яни неодноразово називають у «листах» воєнні дії «хворобою» для міста, а руйнування та інші пошкодження внаслідок обстрілів — «ранами». Крім того, більшість авторів листів пише про те, що місто обов'язково відбудують, і вірять у перемогу. Загалом образ воєнного Харкова завдяки цим дописам визначається як «незламне місто». Епітети «незламний», «нескорений», «стійкий» та інші подібні набувають у «листах» особливого значення в описі сучасного життя Харкова. Автори «листів» пишуться містом, його мужністю та стійкістю. Проаналізовані дописи соціальних мереж дають можливість краще зрозуміти трансформацію сприйняття міста його мешканцями, яка відбулася від початку широкомасштабної військової російської агресії проти України. Серед сучасних героїв міста автори дописів відзначають військових, комунальників, волонтерів, лікарів, рятувальників, а також усіх харків'ян загалом.

Ключові слова: Харків, «листи до Харкова», російсько-українська війна, образ міста, соціальні мережі.

24 лютого 2022 р. розпочалася широкомасштабна війна Російської Федерації проти України. Внаслідок цього з першого дня багато міст постраждали від ударів авіації, артилерії тощо. Ззнали значних руйнувань інфраструктура, житлові будинки і багато інших об'єктів. Від самого початку вторгнення потерпав і Харків, жителі якого близько 5 ранку почули вибухи в різних районах, зокрема на Салтівці, Олексіївці, Нових Будинках і в П'ятихатках (U Kharkovi chutno vybukhy 2022). У зв'язку з цим багато людей вимушені були покинути свої домівки та евакуюватися з міста. Зокрема, станом на 28 березня з Харкова виїхало близько третини населення (Z Kharkova cherez vijnu... 2022). Ситуація почала змінюватися у травні, коли харків'яни стали масово повертатися в місто, попри небезпеку обстрілів, що тривали (Kharkiv'ianu masovo povertaiut'sia... 2022).

Попередній аналіз соцмереж за березень-липень 2022 р. свідчить, що мешканці Харкова (як ті, які виїхали з міста, так і ті, які залишилися) почали робити дописи, в яких ділилися різними емоціями і переживаннями, пов'язаними з активними воєнними діями і майже щоденним руйнуванням міста. На нашу думку, важливим є осмислення та збереження окремих даних з таких джерел інформації.

Слід відзначити, що публікації в соціальних мережах неодноразово ставали предметом досліджень істориків, соціологів та інших дослідників як в Україні, так і за кордоном. Зокрема, питання щодо роботи з матеріалами соцмереж у сфері журналістики висвітлювали О. Гарматій і С. Онуфрив (Harmatiij, Onufriv 2021), у навчанні — О. Пінчук (Pinchuk 2015). Теоретичні проблеми використання цифрових джерел в історичній науці вивчали П. да Сильвейра, М. Ейроа, Ю. Святець та інші (da Silveira 2016; Eiroa 2018; Sviatets' 2019). Деякі дослідники, наприклад Х. Мундет (Mundet 2018), значну увагу приділяють специфіці інформації з інтернет-ресурсів, яка легко втрачається, а тому вимагає нагальної фіксації. Методам роботи з інтернет-джерелами також були присвячені окремі праці (Romein та ін. 2020).

Відзначимо, що зараз з'являються публікації, пов'язані з нинішніми подіями в Україні. Наприклад, Р. Хардель і О. Мельник у статті, присвяченій висвітленню збройної агресії Росії проти України, проаналізували різноманітні інтернет-ресурси, зокрема й матеріали соціальних мереж (серед них і на платформі Facebook) (Khardel, Melnyk 2019). Також 2022 р. Інститут історії України НАН України видав книгу «Сотий день спротиву агресії Росії: Facebook-рефлексії» (упорядник В. Скальський) (Skal's'kuj 2022), у якій опубліковано дописи користувачів соціальної мережі Facebook за 3 червня 2022 р. (тобто на сотий день повномасштабних воєнних дій в Україні).

Образи міст України вивчали також чимало представників різних галузей гуманітарного знання (Obukhova 2010; Cheremisin, Mykhajlenko 2018; Boholiubova 2019). Ці дослідження представляють значний інтерес, оскільки їхні автори використовували різноманітні підходи: від вивчення символічного простору до аналізу психологічних особливостей мешканців міста. Також є низка робіт, присвячених Харкову

(Musiezdov 2009; Musiezdov 2011; Smolens'ka 2011; Kudryavtsev та ін. 2019). У колективній монографії «У пошуках обличчя міста: практики саморепрезентації міст України в індустріальну та постіндустріальну добу» автори конструюють образ Харкова на основі вивчення меморіальних дощок, путівників, документальних і художніх фільмів, літературної спадщини тощо (Kravchenko, Posokhov 2021).

Мета статті полягає в тому, щоб на матеріалі дописів мешканців Харкова в соціальних мережах проаналізувати образ міста, який склався під час активних воєнних дій 2022 р. Дослідження передбачає використання низки методів. Зокрема, історико-порівняльний метод дозволив провести зіставлення «листів до Харкова» між собою і виокремити певні особливості в них. За допомогою історико-типологічного методу було класифіковано і проаналізовано дописи в соцмережах за різними критеріями. Метод контент-аналізу застосовано для аналізу змісту «листів до Харкова». Зокрема було виявлено певні слова, об'єкти міста тощо, які найчастіше трапляються в дописах користувачів і дають змогу сформуванню уявлення про образ Харкова під час російсько-української війни.

Звісно, охопити всі дописи за визначеною тематикою неможливо, оскільки їх дуже багато. Тому ми зупинилися на таких, що мають хештеги #листхаркову та #письмохаркову та опубліковані в соціальних мережах Telegram і Instagram. Було створено каталог «листів» у програмі Microsoft Excel. Перший «лист» із цим хештегом розміщено в мережі Instagram і датовано 20 березня 2022 р., а 24 березня 2022 р. (точно через місяць після початку бойових дій в Україні) Telegram-канал «Где в Харькове» (на початок вересня 2022 р. має понад 60 000 підписників) ініціював спеціальну рубрику «Лист до Харкова» (Druz'ya, zapuskaem rubriku... 2022), активність у якій тривала до 5 квітня 2022 р. (принаймні востаннє такий допис було оприлюднено саме в цей день). Водночас цю рубрику та відповідні хештеги використано й на їхній сторінці в Instagram. Крім того, хештегами #листхаркову та #письмохаркову позначалися окремі публікації в Instagram, не пов'язані з публіком «Где в Харькове». Можливо, деякі з таких дописів були призначені для відповідної рубрики, але не потрапили туди з різних причин,

або ж користувачі мережі надихнулися цієї ідеєю й вирішили окремо написати такі «листи». Загалом джерельну базу дослідження становлять 87 «листів до Харкова», які були написані з 20 березня по 9 липня 2022 р. З них — 69 публікацій у Telegram-каналі «Где в Харькове» і 18 — у мережі Instagram. Обсяг цих текстів різний: від кількох речень до так званих «лонгвідів». Більшість дописів написано російською мовою — 69, українською — 18. Динаміка нотаток за датами виглядає так (див. рис. 1).

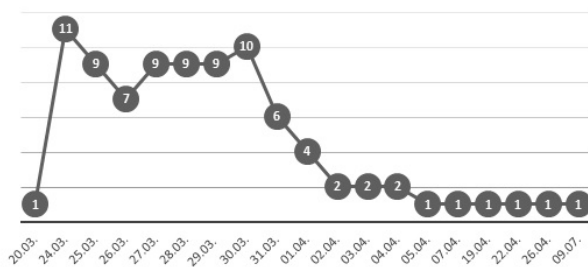

Рис. 1. Динаміка публікацій «листів до Харкова» за датами.

Як видно на графіку, найбільшу кількість «листів до Харкова» було опубліковано в період з 20 по 30 березня (65), Далі відбувається поступовий спад: у період з 31 березня по 4 квітня було опубліковано 16 «листів»; а з 5 квітня по 9 липня — 6.

З 87 «листів до Харкова» 25 не містили повний нікнейм користувача (29%), а в 62 дописах (71%) авторів можна ідентифікувати, тобто знайти профілі користувачів. Зауважимо, що до першої групи були віднесені листи, підписані на кшталт «Анастасія Н.», «Ольга», «Катерина» та ін. Кілька дописів не підписані взагалі, а частину опубліковано з підписом «Анонім». Можливість анонімної публікації є лише в месенджері Telegram, зокрема для тих дописів, які безпосередньо були надіслані адміністраторам каналу «Где в Харькове», натомість Instagram не дає можливості публікуватися інкогніто.

Більшість листів написали жінки — 73 (84%), чоловіки опублікували 12 «листів» (14%), і у двох випадках (2%) нам не вдалося визначити стать

(ці дописи були створені анонімно). Також зазначимо, що дописи жінок більші за обсягом. На жаль, вікові категорії авторів нотаток встановити неможливо, однак з контексту можна визначити, що авторами кількох дописів були студенти харківських вишів.

З дописів можна також дізнатися, чи виїхали їхні автори з Харкова, чи залишаються в місті, попри складну ситуацію. У текстах тих осіб, які виїхали, спостерігається сум за містом. Мешканці, які залишилися в Харкові, акцентують увагу на тому, що, попри руйнування і постійні обстріли, місто продовжує свою життєдіяльність. Інколи про це сказано напряду, але це також можна зрозуміти з контексту. Отже, 36 «листів» написали користувачі, які на той момент перебували поза межами Харкова (41 %), 8 авторів залишалися в місті (9 %), але найбільшу кількість авторів листів становили ті особи, які не вказали місцеперебування або ж його неможливо було визначити з контексту. Таких дописів 43 (50 %).

Авторів «листів до Харкова» також можна умовно розподілити за такими категоріями: 1) корінні мешканці (або ті особи, які народилися в місті); 2) приїжджі (зокрема ті, які потім залишилися тут жити або проживають за місцем навчання чи роботи); 3) ті, у кого така інформація відсутня. Представників першої категорії нараховується 29 (33 %), другої — 18 (21 %), до третьої належить 40 осіб (46 %). Показово, що більшість авторів не вказує цю інформацію. На нашу думку, така позиція пов'язана з тим, що у скрутній ситуації важливіше те, наскільки людина любить і цінує місто, з яким її щось пов'язує. Як написала одна з користувачок мережі у своєму «листі до Харкова»: «Харків'янами для мене є всі, для кого Харків — дещо більше, ніж просто місто» (пер. з рос.)¹ (Мoj dorogoj, lyubimuj drug... 2022).

Привертає увагу також літературна форма дописів, зокрема 11 (13 %) з них написані у віршованій формі, а 76 (87 %) — прозою. Чимало дописів оформлено в оповідному жанрі, часто із залученням персональних спогадів. Водночас, попри літературну форму, переважна більшість «листів до Харкова» відзначається емоційністю та інтенцією авторів

¹ Тут і далі, якщо не вказано інше, всі переклади належать авторові статті.

до репрезентації сили своїх почуттів і хвилювань, пов'язаних з долею міста в умовах війни.

Важливою особливістю «листів до Харкова» є те, що автори дописів згадують чимало різноманітних місць у Харкові (райони, парки, вулиці тощо). Зокрема, найчастіше трапляються спогади, пов'язані з центральною частиною міста (і це, мабуть, очікувано, оскільки саме тут розташовано багато мнемонічних об'єктів, які формують його образ). Слово «центр» (у загальному вигляді) трапляється в «листах» 23 рази. Наприклад, К. Пташник пише: «Харків був дуже красивим містом, центр, парк Шевченка, парк Горького тощо. ... Пам'ятаю, як ми з мамою любили поїхати в центр погуляти» (пер. з рос.) (Ptashnik 2022). Користувачка з нікнеймом «Kate Abalmasova» зазначає: «Все, про що я мрію — це знову гуляти центром міста, сходити до нашого нового зоопарку, зустріти захід сонця на Стрілці, а світанок — на Бурсацькому узвозі» (пер. з рос.) (Har'kov, moj rodnoj... 2022). Окрім центру, також згадуються Салтівка та Північна Салтівка, Ботанічний сад, Павлове Поле, Олексіївка, селище Жуковського, ХТЗ та інші місця.

Одним з найпопулярніших різновидів міського транспорту в харків'ян є метрополітен, оскільки щодня ним користується дуже багато людей і це справді важливий об'єкт для містян, зокрема під час війни. У «листах до Харкова» метро (як у загальному вигляді, так і конкретні станції) згадано в 17 дописах. Причому у трьох випадках — у новому статусі бомбосховища. Наприклад, користувачка з нікнеймом «oksana_tiiiiiii» пише: «Я пройдуся знайомими і рідними вуличками: Сумська, Пушкінська, майдан Свободи. Спускаюся в метро, у якому більше не буде сховища. Там будуть їздити поїзди» (пер. з рос.) (Ya projdus' ro znakomym... 2022). В іншому дописі метрополітен як бомбосховище напямую не названо, але з контексту можна зрозуміти, що людині, яка написала цей «лист» (автора не вказано, підпис «Анонім»), довелося його використати як укриття: «Обіцяю знайти у собі сили знову спуститися в метро (і одночасно дякую тобі, що у тебе є метро. Інакше я б точно не вижила)» (пер. з рос.) (Har'kov 2022). Ще один користувач («лист» також анонімний) згадує про метро у зв'язку з тим, що там змушена жити його кохана людина: «У цьому місті зараз знаходиться

моя кохана людина, яка понад місяць живе у метро. Для мене Харків і ця людина — справжні герої» (пер. з рос.) (Dorogoj Har'kov! 2022).

Привертає увагу також те, що в «листах до Харкова» нерідко трапляються якісь певні місця, що закарбувалися в пам'яті жителів. Зауважимо, що в такому разі ми маємо справу з текстами звичайних жителів міста, тому для багатьох важливе значення має інфраструктура, що так чи так пов'язана з відпочинком і культурою. Наприклад, найчастіше в дописах ідеться про Міський сад імені Т. Г. Шевченка (згадано в 16 «листах») та Центральний парк культури і відпочинку імені М. Горького (також згадано в 16 «листах»). Наприклад, користувачка з нікнеймом «fillonenko» пише: «Сумую за Коханим Каразіна, сумую за парком Шевченка, за зоряним небом на Сумській. Сумую за парком Горького, сумую за Нікольським, за набережною» (Kharkiv. Mij liubuj Kharkiv 2022). Мешканка міста, яка підписалася як «Олена», зазначає, що: «Моїми найулюбленішими місцями у місті були парк Шевченка та Харківський зоопарк, по цим чудовим місцям я кожного дня гуляла або з бабусею, або з батьками, і ми отримували купу позитивних емоцій» (пер. з рос.) (Elena 2022). Д. Семицетов у «лісті до Харкова», описуючи свій потенційний маршрут містом, теж не оминає увагою ці локації: «... продовжую рух далі до саду імені Т. Г. Шевченка, до його тінистих алей, до його столітніх дубів і до головного фонтану парку, біля якого збираються всі від малого до великого. З парку дорога виводить на “Майдан Свободи”, найбільший майдан України, де, перетинаючи його я потрапляю на тролейбусну зупинку й сідаючи на тролейбус, вирушаю до прекрасного, чудового та незрівнянного парку імені Максима Горького, візитівки міста Харкова» (пер. з рос.) (Semicvetov 2022).

Отже, найчастіше названі місця й об'єкти, про які йдеться в «листах до Харкова», можна об'єднати в такі групи (див. рис. 2):

- 1) об'єкти, пов'язані з культурою, відпочинком та спортом (театри, парки, стадіони та ін., згадано понад 120 разів);
- 2) торгові заклади (згадано 37 разів);
- 3) вулиці та майдани (згадано 33 рази);
- 4) заклади освіти (згадано 10 разів);
- 5) релігійні об'єкти (згадано 4 рази).

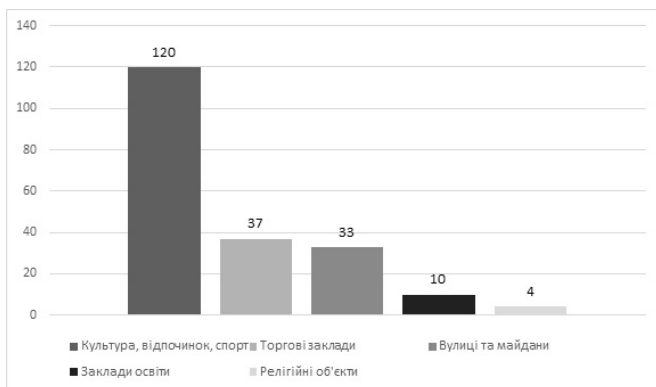

Рис. 2. Групи об'єктів, про які згадано в «листах до Харкова».

Як бачимо, харків'яни здебільшого називають свої улюблені місця відпочинку, іншу інфраструктуру, яка пов'язана з мирним і спокійним життям. У першій групі найчастіше згадуваними місцями є Харківський національний академічний театр опери і балету імені М. В. Лисенка (10 разів), Харківський зоопарк (8), Саржин яр (7), пам'ятник Т. Г. Шевченку (5), сквер «Стрілка» (5) та ін. У другій групі — мережа магазинів «Кулиничі» (6), піцерія «Буфет» (6), торговий центр «Нікольський» (5), торговий центр «Барабашово» (4) та ін. У третій групі — майдан Свободи (11), вулиця Сумська (10) та ін. У четвертій групі — Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (3), Харківський державний автомобільно-дорожній коледж (1) та ін. У п'ятій групі найчастіше називаним об'єктом є Благівщенський кафедральний собор (2).

Харків'яни в «листах» доволі часто згадують прогулянки містом, його парки і сквери. Наприклад, користувачка мережі з нікнеймом «Му_гіта» пише: «Я вірю, ще трохи, і у твоїх парках знову задзвенить дзвінкий сміх, засяють на сонці бризки фонтанів! ... Що може бути кращим за прогулянку з друзями твоїми нічними вулицями? Що може бути кращим за поринання в глибину літа в будь-якому з твоїх парків?» (пер. з рос.) (Moj dorogoj, samuj lyubimuj... 2022). Інша мешканка міста з нікнеймом «maguzueva_art» зазначає: «Харків тривалий час

прикрашали, споруджували кращі парки у країні, встановлювали фонтани і пам'ятники. Ми завжди пишалися та пишаємося нашим містом» (пер. з рос.) (Serdce szhimaetsya... 2022).

Деякі приїжджі мешканці згадують про те, що спочатку Харків здався їм похмурим містом. З анонімного «листа» однієї з користувачок мережі: «Любий Харкове! В нас з тобою не сталося “кохання з першого погляду”. Під час першої зустрічі ти був похмурим та занадто серйозним, що спочатку і відштовхнуло мене. Проте, зустрівшись вдруге, усвідомила, що хочу залишитись з тобою назавжди» (Liubuy Kharkove! 2022). Ще один приклад такого образу міста знайшов відображення в іншому тексті (також анонімному): «Перші півроку після того, як я потрапила до тебе, була дуже обурена. Мені здавалося, що ти занадто сірий, що харків'яни похмурі й непривітні люди. Мене лякала велика кількість п'ятиповерхівок. Але потім... Я почала тебе вивчати. Твої найгарніші місця та парки, твої відомі і не дуже вулиці. І я зрозуміла твою красу» (Mij ridnyj Kharkiv 2022).

У дописах фігурують не лише довоєнні спогади, а й тематика, пов'язана з частими обстрілами міста. Найчастіше в «листах до Харкова» трапляються такі слова, як «руйнування» (16 разів) та «вибухи» (11 разів). Наприклад, в анонімному «листі»: «Зараз тобі важко, мій Ха. Тебе терзають і день, і вночі. Тебе б'ють і руйнують!!!! Кожен удар ніби по серцю!!!!» (пер. з рос.) (Pis'mo Har'kovu 2022). Або інший текст від мешканки, яка підписалася «Ю. Ю.»: «При кожному вибуху все стискається всередині. Куди впало? Що ще розбили?» (пер. з рос.) (Yu. Yu. 2022).

Зауважимо, що харків'яни неодноразово називають у «листах» воєнні дії для міста «хворобою», а руйнування та інші пошкодження внаслідок обстрілів — «ранами». Наприклад, Ю. Єрісов пише: «Харків, любий, сором'язливий, відвертий, харизматичний та безкінечно сміливий. Знаю, ти поранений, так, залишаться шрами. Ти сильніший, ніж будь-хто. Твоя душа та серце — це кожен з нас, харків'ян. І ми ніколи не дозволимо зупинитись твоєму диханню та пульсації. Ти здивуєш, прихистиш, захопиш...» (Yerisov 2022). К. Птиця у своєму «листі до Харкова» пише: «... з 24 лютого ти ніби сильно захворів,

хворобою, що поглинає тебе, стрімко і практично нещадно» (пер. з рос.) (Ptica 2022).

Попри це, воєнний Харків у «листах» постає як «незламне місто». Слово «незламний» у тому чи тому контексті трапляється майже 20 разів. Багато авторів висловлюють віру в перемогу (це слово вживано 38 разів). Містяни, які виїхали, пишуть про готовність повернутися (слово «повернемося» трапляється 35 разів) й відбудувати місто після закінчення воєнних дій. Лейтмотив відбудови фігурує в 29 дописах, авторства як тих осіб, які лишилися в місті, так і тих, які евакуювалися. Дехто порівнює Харків з феніксом, який відродиться. Наприклад, «Харків, наче птиця фенікс повстане з руїн і попелу, поверне собі попередню велич і пишноту, та навіть стане найкрасивішим і квітучим містом не лише в Україні, а й у світі» (пер. з рос.) (Elena 2022).

Л. Стародуб написала «лист» у віршованій формі й назвала твір «Не стане Харків на коліна». У ньому вона пише:

«Чи є у світі така сила,
Яка зламає дух міцний?
Не стане ХАРКІВ на коліна!
Його бомбять, а він — живий! [...]
Харків, ти проливаєш кров,
Поранений, стоїш ти міцно,
Тебе калічать знов і знов,
А ти — стоятимеш велично! [...]
Живи, тримайся, рідний мій!
Землі моєї видний красень!
Впаде наш ворог, бо пред ним —
Стоятиме незламний Харків!» (Starodub 2022).

Образ незламного Харкова фігурує в «листі» користувачки мережі з нікнеймом «vmdvmargarita»: «... я пишаюся тобою! Пишаюся, що я частина тебе! Пишаюся, що ти, мій рідний Харків, не зламався, не здався, не покоровся! Ти звик, адаптувався і з кожним днем стаєш сильнішим!» (пер. з рос.) (Rodnoj moj, lyubimyj Har'kov! 2022). Натомість М. Сувалова так описала свою віру в перемогу та світле майбутнє: «Похмурі хмари обов'язково минуть, і вийде сонце. Воно висувить

наші сльози, а ми, харків'яни, залікуємо твої рани, наше улюблене і неповторне місто!» (пер. з рос.) (Suvalova 2022).

Також слід зазначити, що в «листах» з'являються образи нових сучасних героїв. Такими героями автори вважають військових, комунальників, волонтерів, лікарів, рятувальників, усіх харків'ян разом. Наприклад, Є. Гурова пише: «Ти сильний і сміливий, ти надзвичайно стійкий! ... Я пишаюся тобою! Пишаюся бути Українкою, пишаюся жити поруч з Героями! Військові, волонтери, тероборона, лікарі, комунальники, просто Харків'яни, Українці — Ви Герої!!!» (пер. з рос.) (Gurova 2022). Мешканка Харкова з нікнеймом «Ева» пишається містом: «Харків, любий мій, красивий і сильний, я знаю, що ти все зможеш. Що МИ все зможемо. Адже як інакше, коли у нас стільки талановитих людей, стільки безстрашних людей! Адже у якому ще місті комунальники працюють без вихідних, намагаючись виправити те, що накоїли бомби. А в якому ще місті люди ходять ось так, під обстрілами. А в якому ще місті вони залишаються, щоб допомагати?» (пер. з рос.) (E'va 2022). Отже, в багатьох «листах» люди зазначають, що пишаються містом і його мешканцями, їхньою згуртованістю та прагненням допомагати іншим у скрутній ситуації. При цьому не вказано конкретні імена, а йдеться про всіх містян загалом.

На наш погляд, один з найбільш влучних описів життя під час воєнних дій у Харкові зробила Т. Голубова (цитата від 7 серпня 2022 р. наводиться з Telegram-каналу «ВЕХА Харьков» і не увійшла до джерельної бази з 87 «листів до Харкова»): «Харків завжди був для мене контрастним містом, а зараз ця контрастність сягає нових рівнів. Щоденні обстріли, частково непрацюючі світлофори, велика кількість військових машин та людей у формі переплітаються тут зі звичною роботою громадського транспорту, ринків, магазинів. А зруйновані будинки та розбиті вітрини межують з закладами, які відновили роботу. Заколючені вікна в центрі з надписами “Працюємо знову” — нова буденність Харкова. З одного боку моторошна та парадоксальна, а з іншого — оптимістична. Надписи наче кричать “Дивіться, ми знову тут, з вами, ми живі!” Це маячки, які розкидані по місту та нагадують, що Ха живий, незламний і люди не збираються його просто так покидати або віддавати» (Holubova 2022).

Отже, підсумовуючи, можемо зробити такі висновки. У «листах до Харкова», які розміщені на інтернет-платформах Telegram та Instagram, образ Харкова під час воєнних дій у 2022 р. можна визначити як «незламне місто». Епітети «незламний», «нескорений», «стійкий» та інші подібні часто набувають у «листах» особливого значення. Попри те, що місто зазнало значних руйнувань внаслідок обстрілів, мешканці здебільшого згадують його так, ніби нічого такого немає. Зазначимо, що так пишуть про місто і ті особи, які виїхали, і ті, які залишилися. У «листах» переважають образи мирного міста з парками, фонтанами, красивими вулицями, розвинутою інфраструктурою. Найчастіше автори дописів згадують різноманітні об'єкти культури й відпочинку (Харківський національний академічний театр опери і балету імені М. В. Лисенка, Харківський зоопарк, Саржин яр та ін.), а також торгові центри, певні міські локації (вулиці та майдани), культові споруди тощо. Отже, перед нами постає образ квітучого, а не понівеченого обстрілами міста, яке є центром культурного, торгового, освітнього життя. Водночас постають образи «хвороби» (воєнні дії) і «поранень» (руйнування) внаслідок бойових дій. При цьому харків'яни, які виїхали, пишуть у «листах» про готовність повернутися до міста й відбудувувати його, щоб зробити міське життя більш комфортним, навіть кращим, ніж було, а також вірять у перемогу. Привертає увагу й те, що в більшості дописів люди ніби звертаються до міста як до живої істоти. Харків порівнюють із феніксом, який обов'язково відродиться. Також з'являються образи нових героїв. Окрім військових, ними стали комунальники, волонтери, лікарі, рятувальники та й загалом усі харків'яни. При цьому варто зауважити, що імена конкретних людей не названо, ідеться про узагальнені образи. Це може вказувати на те, що на час публікації дописів автори мали недостатньою інформацією про конкретних особистостей або не хотіли їх виокремлювати, підкреслюючи героїзм усіх причетних до оборони Харкова й тих, хто забезпечував життєдіяльність міста.

Список джерел та літератури / List of sources and literature

A.... Nu zdravstvuj, lyubimyj! *Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10915.
Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

A.... Ну здравствуй, любимый! *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10915.
Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Anastasiya N. Pis'mo Har'kovu. *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10134.
Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Анастасія Н. Письмо Харькову. *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10134.
Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Babaev, L. Privet, Har'kov. *Gde v Har'kove*, 1 kvitnia 2022, https://t.me/place_kh/11099. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Бабаєв, Л. Привет, Харьков. *Где в Харькове*, 1 квітня 2022, https://t.me/place_kh/11099. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Bogdana. Moj rodnoj, moj lyubimyj gorod Har'kov. *Gde v Har'kove*, 28 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10571. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Богдана. Мой родной, мой любимый город Харьков. *Где в Харькове*, 28 березня 2022, https://t.me/place_kh/10571. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Boholiubova, I. Urbanistychna kul'turolohiia: pochuty obraz mista (chastyna I). *Mystetstvoznavchi zapysky [Art History Notes]*, вип. 35, 2019, s. 83-89. (In Ukrainian)

Боголюбова, І. Урбаністична культурологія: почуті образ міста (частина І). *Мистецтвознавчі записки*, вип. 35, 2019, с. 83-89.

Cheremisin, O., Mykhajlenko, H. Obraz mist Pivdnia Ukrainy u podorozhnikh putivnykakh XIX stolittia. *Scriptorium nostrum*, no. 2 (11), 2018, s. 114-126. (In Ukrainian)

Черемісін, О., Михайленко, Г. Образ міст Півдня України у подорожніх путівниках XIX століття. *Scriptorium nostrum*, № 2 (11), 2018, с. 114-126.

Da Silveira, P. The Digital Sources at the World of Technical Images: Critical Method, New Media and the Nature of the Digital Historical Sources. *Antiteses*, vol. 9, issue 17, 2016, pp. 270-296. DOI: <https://doi.org/10.5433/1984-3356.2016v9n17p270>.

Demchenko, M. Zdaiet'sia, scho nyny najbil'sh vluchnyj chas, schob pochaty vse z chystoi storinky. *Gde v Har'kove*, 27 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10444. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Демченко, М. Здається, що нині найбільш влучний час, щоб почати все з чистої сторінки. *Где в Харькове*, 27 березня 2022, https://t.me/place_kh/10444. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Dorogie moi Har'kovchane! *Gde v Har'kove*, 27 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10484. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Дорогие мои Харьковчане! *Где в Харькове*, 27 березня 2022, https://t.me/place_kh/10484. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Dorogoj Har'kov! *Gde v Har'kove*, 4 kvitnia 2022, https://t.me/place_kh/11350. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Дорогой Харьков! *Где в Харькове*, 4 квітня 2022, https://t.me/place_kh/11350. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Druz'ya, запускаем rubriku «Pis'mo Har'kovu!»! *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10115. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Друзья, запускаем рубрику «Письмо Харьковку!»! *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10115. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

E'va. Rodnoj Har'kov, ya sejchas zdes', s toboj. *Gde v Har'kove*, 25 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10299. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Эва. Родной Харьков, я сейчас здесь, с тобой. *Где в Харькове*, 25 березня 2022, https://t.me/place_kh/10299. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Eiroa, M. The Past in the Present: Historical Knowledge in Digital Sources. *Ayer*, issue 110, 2018, pp. 83-109.

Ekaterina. Moj lyubimyj gorod. *Gde v Har'kove*, 25 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10278. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Екатерина. Мой любимый город. *Где в Харькове*, 25 березня 2022, https://t.me/place_kh/10278. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Elena. Pis'mo moemu lyubimomu gorodu. *Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10912. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Елена. Письмо моему любимому городу. *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10912. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Est' v Har'kove chto to ... chto to v vozduxe [fe.dorova]. *Instagram*, 29 bereznia 2022, <https://www.instagram.com/p/CbsS56ytIWK/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Есть в Харькове что то ... что то в воздухе [fe.dorova]. *Instagram*, 29 березня 2022, <https://www.instagram.com/p/CbsS56ytIWK/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Evgeniya. Pis'mo lyubimomu Har'kovu. *Gde v Har'kove*, 5 kvitnia 2022, https://t.me/place_kh/11459. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Евгения. Письмо любимому Харьковку. *Где в Харькове*, 5 квітня 2022, https://t.me/place_kh/11459. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Gurova, E. Lyubimyj moj gorod! Moj samyj luchshij Har'kov! *Gde v Har'kove*, 27 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10426. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Гурова, Е. Любимый мой город! Мой самый лучший Харьков! *Где в Харькове*, 27 березня 2022, https://t.me/place_kh/10426. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Harmatij, O., Onufriv, S. Sotsial'ni merezhi iak dzherelo informatsii u roboti zhurnalista. *Visnyk Natsional'noho universytetu «Lvivs'ka politekhnik»: zhurnalistyka [The Journal of the Lviv Polytechnic National University: journalism]*, no. 2 (2), 2021, s. 45-52. DOI: <https://doi.org/10.23939/sjs2021.02.045>. (In Ukrainian)

Гарматій, О., Онуфрив, С. Соціальні мережі як джерело інформації у роботі журналіста. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: журналістика*, № 2 (2), 2021, с. 45-52. DOI: <https://doi.org/10.23939/sjs2021.02.045>.

Holubova, T. Kharkiv zavzhdy buv dlia mene kontrastnym mistom, a zaraz tsia kontrastnist' siahaie novykh rıvniı. *VEXA Har'kov*, 7 serpnia 2022, <https://t.me/vekha/45582>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Голубова, Т. Харків завжди був для мене контрастним містом, а зараз ця контрастність сягає нових рівнів. *ВЕХА Харьков*, 7 серпня 2022, <https://t.me/vekha/45582>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Kalen'ko, L. Moj lyubimyj gorod! *Gde v Har'kove*, 29 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10659. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Каленко, Л. Мой любимый город! *Где в Харькове*, 29 березня 2022, https://t.me/place_kh/10659. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Kapitula, A. «Oberezhno, dveri zachyniaiu't'sia... Nastupna stantsiia «Peremoha». *Gde v Har'kove*, 28 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10545. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Капітула, А. «Обережно, двері зачиняються... Наступна станція «Перемога». *Где в Харькове*, 28 березня 2022, https://t.me/place_kh/10545. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Khardel, R., Melnyk, O. Elucidation of Russian Armed Aggression on the Territory of Ukraine in Historical Online Sources. *Військово-науковий вісник [The Military-Scientific Journal]*, no. 32, 2019, pp. 217-227. DOI: <https://doi.org/10.33577/2313-5603.32.2019.217-227>.

Kharkiv. Mij liubyj Kharkiv [ffillonenko]. *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10149. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Харків. Мій любий Харків [ffillonenko]. *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10149. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Kharkiv'iany masovo povertaiu't'sia do Kharkova. *Kharkiv Today*, 12 travnia 2022, <https://2day.kh.ua/ua/kharkov/kharkiviany-masovo-povertayutsya-do-kharkova>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Харків'яни масово повертаються до Харкова. *Kharkiv Today*, 12 травня 2022, <https://2day.kh.ua/ua/kharkov/kharkiviany-masovo-povertayutsya-do-kharkova>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Kinash, I. Moemu lyubimomu Har'kovu. *Gde v Har'kove*, 28 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10627. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Кинаш, И. Моему любимому Харькову. *Где в Харькове*, 28 березня 2022, https://t.me/place_kh/10627. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Kostina, O. V ogne moj gorod. *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10168. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Костина, О. В огне мой город. *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10168. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Koval', A. Mij lyubiy Kha, ia tak syl'no sumuiu. *Gde v Har'kove*, 31 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10993. Дата перегляду: 28 серпня 2022. (In Ukrainian)

Коваль, А. Мій любий Ха, я так сильно сумую. *Где в Харькове*, 31 березня 2022, https://t.me/place_kh/10993. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Konyayeva, O. Moj Dorogoj Lyubimyj Rodnoj Samyj Samyj Luchshij Har'kov!!! *Gde v Har'kove*, 3 kvitnia 2022, https://t.me/place_kh/11278. Дата перегляду: 28 серпня 2022. (In Russian)

Коняева, О. Мой Дорогой Любимый Родной Самый Самый Лучший Харьков!!! *Где в Харькове*, 3 квітня 2022, https://t.me/place_kh/11278. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Kramarenko, E. Ya vpershe pryikhala do Kharkova v 2008. *Gde v Har'kove*, 1 kvitnia 2022, https://t.me/place_kh/11134. Дата перегляду: 28 серпня 2022. (In Ukrainian)

Крамаренко, Е. Я впервые приехала до Харкова в 2008. *Где в Харькове*, 1 квітня 2022, https://t.me/place_kh/11134. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Kravchenko, V., Posokhov, S. (red.). *U poshukakh oblychchia mista: Praktyky samoreprezentatsii mist Ukrainy v industrial'nu ta postindustrial'nu dobu*. Kharkiv, 2021. (In Ukrainian)

Кравченко, В., Посохов, С. (ред.). *У пошуках обличчя міста: Практики саморепрезентації міст України в індустріальну та постіндустріальну добу*. Харків, 2021.

Kudryavtsev, K., Podenko, A., Bashkstova, S., Khodeyeva, A., Pavlikova, V. Psychological Features of the City Image (on the Example of Kharkiv). *Вісник ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Психологія [The Journal of H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. Psychology]*, вип. 61, 2019, pp. 81-94. DOI: <https://doi.org/10.34142/23129387.2019.61.05>.

Lina. Moj lyubimyj, moj rodnoj, moj samyj luchshij, drugogo takogo dlya menya net i nikogda ne budet! *Gde v Har'kove*, 25 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10285. Дата перегляду: 28 серпня 2022. (In Russian)

Ліна. Мой любимый, мой родной, мой самый лучший, другого такого для меня нет и никогда не будет! *Где в Харькове*, 25 березня 2022, https://t.me/place_kh/10285. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Liubiy Kharkove! *Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10884. Дата перегляду: 28 серпня 2022. (In Ukrainian)

Любий Харкове! *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10884. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Lyst do Kharkova [kateryna_shchypanska]. *Instagram*, 3 kvitnia 2022, <https://www.instagram.com/p/Cb5WSMEstvw/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022. (In Ukrainian)

Лист до Харкова [kateryna_shchypanska]. *Instagram*, 3 квітня 2022, <https://www.instagram.com/p/Cb5WSMEstvw/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Lyubimiy gorod... [anestikost]. *Instagram*, 28 bereznia, <https://www.instagram.com/p/Cbn2biPrh1D/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Любимый город... [anestikost]. *Instagram*, 28 березня, <https://www.instagram.com/p/Cbn2biPrh1D/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Lyubimiy..... Rodnoj Har'kov... [alla_kalashnykova]. *Instagram*, 25 bereznia 2022, <https://www.instagram.com/p/CbhuIcnNC3o/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Любимый..... Родной Харьков... [alla_kalashnykova]. *Instagram*, 25 березня 2022, <https://www.instagram.com/p/CbhuIcnNC3o/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Lyubimiy Har'kov! [_mudra_poetry_]. *Instagram*, 25 bereznia 2022, https://www.instagram.com/p/CbisbQ_NdJ_/. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Любимый Харьков! [_mudra_poetry_]. *Instagram*, 25 березня 2022, https://www.instagram.com/p/CbisbQ_NdJ_/. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Magula, E. Pis'mo Har'kovu. *Gde v Har'kove*, 25 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10216. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Магула, Е. Письмо Харькову. *Где в Харькове*, 25 березня 2022, https://t.me/place_kh/10216. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Mij ridnen'kyj Kha... [solomakhatanya]. *Instagram*, 7 kvitnia 2022, <https://www.instagram.com/p/CcBkfl8MXxt/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Мій ріденький Ха... [solomakhatanya]. *Instagram*, 7 квітня 2022, <https://www.instagram.com/p/CcBkfl8MXxt/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Mij ridnyj Kharkiv. *Gde v Har'kove*, 2 kvitnia 2022, https://t.me/place_kh/11169. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Мій рідний Харків. *Где в Харькове*. 2 квітня 2022, https://t.me/place_kh/11169. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Moj dorogoj, lyubimyj drug, moja krepost', moj dom. *Gde v Har'kove*, 26 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10338. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Мой дорогой, любимый друг, моя крепость, мой дом. *Где в Харькове*, 26 березня 2022, https://t.me/place_kh/10338. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Moj dorogoj, samyj lyubimyj, Har'kov, moja pervaya lyubov' [Mu_rima]. *Gde v Har'kove*, 1 kvitnia 2022, https://t.me/place_kh/11136. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Мой дорогой, самый любимый, Харьков, моя первая любовь [Mu_rima]. *Где в Харькове*, 1 квітня 2022, https://t.me/place_kh/11136. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Moj lyubimyj gorod, ya i predstavit' ne mogla, chto tvoi naryadnye ulicy zal'yot krovyu... [ssoleile]. *Gde v Har'kove*, 27 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10495. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Мой любимый город, я и представить не могла, что твои нарядные улицы зальёт кровью... [dsoleile]. *Где в Харькове*, 27 березня 2022, https://t.me/place_kh/10495. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Мой lyubimyj, Har'kov! [nikorcuk]. *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10175. Дата perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Мой любимый, Харьков! [nikorcuk]. *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10175. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Мой lyubimyj, moj rodnoj gorod Har'kov [alexsandrovn67]. *Instagram*, 1 kvitnia, <https://www.instagram.com/p/Cb0eW8PtJmu/>. Дата perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Мой любимый, мой родной город Харьков [alexsandrovn67]. *Instagram*, 1 квітня, <https://www.instagram.com/p/Cb0eW8PtJmu/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Мой rodnoj Har'kov! *Gde v Har'kove*, 27 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10528. Дата perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Мой родной Харьков! *Где в Харькове*, 27 березня 2022, https://t.me/place_kh/10528. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Мой rodnoj lyubimyj Har'kov! [svetlanamrie]. *Instagram*, 28 bereznia 2022, https://www.instagram.com/p/Cbp_-DMjb0t/. Дата perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Мой родной любимый Харьков! [svetlanamrie]. *Instagram*, 28 березня 2022, https://www.instagram.com/p/Cbp_-DMjb0t/. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Мой takoj lyubimyj i takoj rodnoj Har'kov. *Gde v Har'kove*, 27 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10503. Дата perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Мой такой любимый и такой родной Харьков. *Где в Харькове*, 27 березня 2022, https://t.me/place_kh/10503. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Moroz, M. E'to «pis'mo», svoego roda priznanie v lyubvi... *Gde v Har'kove*, 26 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10398. Дата perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Мороз, М. Это «письмо», своего рода признание в любви... *Где в Харькове*, 26 березня 2022, https://t.me/place_kh/10398. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Moya istoriya. *Gde v Har'kove*, 31 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10962. Дата perehliadu: 28 serpnia 2022.

Моя история. *Где в Харькове*, 31 березня 2022, https://t.me/place_kh/10962. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Mundet, J. The Historian and History in the Digital Dark Age. *Ayer*, issue 109, 2018, pp. 369-384.

Musiezdzov, A. Identichnost' goroda: obraz Har'kova v predstavleniyax har'kovchan (po materialam interv'yu). *Visnyk Kharkivs'koho natsional'noho universytetu imeni V. N. Karazina: sotsiologichni doslidzhennia suchasnoho suspil'stva: metodolohiia, teoriia, metody* [The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University: Sociological Studies of Modern Society: Methodology, Theory, Methods], no. 881, vyp. 24, 2009, s. 154-159. (In Russian)

Мусієздов, А. Ідентичність города: образ Харькова в представленнях харьковчан (по матеріалам інтерв'ю). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи*, № 881, вип. 24, 2009, с. 154-159.

Musiiezдов, O. Identyfikatsiia Kharkova: dosvid konstruiuvannia obrazu mista. *Skhid/Zakhid [East/West]*, вур. 15, spetsial'ne vydannia, 2011, s. 217-234. (In Ukrainian)

Мусієздов, О. Ідентифікація Харкова: досвід конструювання образу міста. *Схід/Захід*, вип. 15, спеціальне видання, 2011, с. 217-234.

Natal'ya, G. Pis'mo Har'kovu. *Gde v Har'kove*, 27 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10471. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Наталья, Г. Письмо Харькову. *Где в Харькове*, 27 березня 2022, https://t.me/place_kh/10471. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Nesmiyan, O. Ves' gorod spal, molchaniem okutan. *Gde v Har'kove*, 29 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10774. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Несмиян, О. Весь город спал, молчанием окутан. *Где в Харькове*, 29 березня 2022, https://t.me/place_kh/10774. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Nikolenko, V. My povnermosia, chuiesh? *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10151. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Ніколенко, В. Ми повернемося, чуєш? *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10151. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Obukhova, N. Struktura symvolichnogo prostoru v obrazi velykoho mista (na prykladi m. Donets'k). *Visnyk Kyivs'koho natsional'nogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka: sotsiologhiia [The Journal of Taras Shevchenko Kyiv National University: Sociology]*, no. 1-2, 2010, s. 84-87. (In Ukrainian)

Обухова, Н. Структура символічного простору в образі великого міста (на прикладі м. Донецьк). *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: соціологія*, № 1-2, 2010, с. 84-87.

Ol'ga. Moj lyubimyj gorod, moj lyubimyj Har'kov. *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10185. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Ольга. Мой любимый город, мой любимый Харьков. *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10185. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Pinchuk, O. Istoryko-analitychnyj ohliad rozvytku sotsial'nykh merezhnykh tekhnolohij i perspektyv ikh vykorystannia u navchanni. *Informatsijni tekhnolohii i zasoby navchannia [Information Technologies and Teaching Aids]*, no. 4, tom 48, 2015, s. 14-34. (In Ukrainian)

Пінчук, О. Історико-аналітичний огляд розвитку соціальних мережних технологій і перспектив їх використання у навчанні. *Інформаційні технології і засоби навчання*, № 4, том 48, 2015, с. 14-34.

Pis'mo lyubimomu [_okakao_]. *Instagram*, 28 bereznia 2022, <https://www.instagram.com/p/Cbo5xKWtZET/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Письмо любимому [_okakao_]. *Instagram*, 28 березня 2022, <https://www.instagram.com/p/Cbo5xKWtZET/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Pis'mo Har'kovu. *Gde v Har'kove*, 29 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10681. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Письмо Харькову. *Где в Харькове*, 29 березня 2022, https://t.me/place_kh/10681. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Pis'mo Har'kovu! 25.03.2022 [erofeeva_a.s]. *Gde v Har'kove*, 25 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10311. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Письмо Харькову! 25.03.2022 [erofeeva_a.s]. *Где в Харькове*, 25 березня 2022, https://t.me/place_kh/10311. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Popov, A. Ya khochu spaty, ale ne mozhu. *Gde v Har'kove*, 31 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/11028. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Попов, А. Я хочу спати, але не можу. *Где в Харькове*, 31 березня 2022, https://t.me/place_kh/11028. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Primerno 5 let nazad, ya pereexal syuda iskat' luchshuyu zhizn'... [captain_mad_cat]. *Gde v Har'kove*, 26 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10369. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Примерно 5 лет назад, я переехал сюда искать лучшую жизнь... [captain_mad_cat]. *Где в Харькове*, 26 березня 2022, https://t.me/place_kh/10369. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Privet, moj lyubimyj Har'kov! [peon.cake]. *Instagram*, 27 bereznia 2022, https://www.instagram.com/p/CbnNB_yA1Jx/. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Привет, мой любимый Харьков! [peon.cake]. *Instagram*, 27 березня 2022, https://www.instagram.com/p/CbnNB_yA1Jx/. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Privet. Moj lyubimyj Har'kov!!!! *Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10851. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Привет. Мой любимый Харьков!!!! *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10851. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Privet, moj xoroshij! Moj lyubimyj Har'kov [bbazilevska_]. *Gde v Har'kove*, 26 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10399. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Привет, мой хороший! Мой любимый Харьков [bbazilevska_]. *Где в Харькове*, 26 березня 2022, https://t.me/place_kh/10399. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Privet, moja har'kovskaya podругa [mamaeva_buhgalter]. *Instagram*, 22 kvitnia, <https://www.instagram.com/p/CсрheCHtqYx/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Привет, моя харьковская подруга [mamaeva_buhgalter]. *Instagram*, 22 квітня, <https://www.instagram.com/p/CсрheCHtqYx/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Pryvit, ridnen'kyj... [Katrinelita]. *Instagram*, 29 bereznia 2022, <https://www.instagram.com/p/CbrcdN5AznO/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Привіт, рідненький... [Katrinelita]. *Instagram*, 29 березня 2022, <https://www.instagram.com/p/CbrcdN5AznO/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Ptashnik, K. *Har'kov byl ochen' krasivym gorodom, centr, park Shevchenko, park Gor'kogo i t. d. Gde v Har'kove*, 28 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10548. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Пташник, К. Харьков был очень красивым городом, центр, парк Шевченко, парк Горького и т. д. *Где в Харькове*, 28 березня 2022, https://t.me/place_kh/10548. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Ptica, K. *Har'kov, moj lyubimyj Har'kov. Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10869. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Птица, К. Харьков, мой любимый Харьков. *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10869. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Pyshu ts'oho lysta ne do Kharkova, a do joho oblasti [ar_narr]. *Gde v Har'kove*, 4 kvitnia 2022, https://t.me/place_kh/11330. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Пишу цього листа не до Харкова, а до його області [ar_narr]. *Где в Харькове*, 4 квітня 2022, https://t.me/place_kh/11330. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Razumovskij, A. 19 dnej nazad ya umer. *Gde v Har'kove*, 27 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10485. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Разумовский, А. 19 дней назад я умер. *Где в Харькове*, 27 березня 2022, https://t.me/place_kh/10485. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Rodnoj moj, lyubimyj Har'kov! [vmdvmargarita]. *Gde v Har'kove*, 28 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10597. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Родной мой, любимый Харьков! [vmdvmargarita]. *Где в Харькове*, 28 березня 2022, https://t.me/place_kh/10597. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Romein, C., Kemman, M., Birkholz, J., Baker, J., De Gruijter, M., Merono-Penuela, A., Ries, T., Ros, R., Scagliola, S. State of the Field: Digital History. *History*, vol. 105, issue 365, 2020, pp. 291-312. <https://doi.org/10.1111/1468-229X.12969>.

Semicvetov, D. Pis'mo Har'kovu! *Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10844. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Семицетов, Д. Письмо Харькову! *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10844. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Serdce szhimaetsya kogda vizhu v telefone foto Har'kova [maryzueva_art]. *Instagram*, 26 kvitnia 2022, https://www.instagram.com/p/Cc0DXMYN_je/. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Сердце сжимается когда вижу в телефоне фото Харькова [maryzueva_art]. *Instagram*, 26 квітня 2022, https://www.instagram.com/p/Cc0DXMYN_je/. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Shpak, Ye. Lyst Kharkovu. *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10170. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Шпак, Є. Лист Харкову. *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10170. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Skal's'kyj, V. (uporiad.) *Sotyj den' sprotyvu ahresii Rosii: Facebook-refleksii*. Kyiv, 2022. (In Ukrainian)

Скальський, В. (упоряд.) *Сотий день спротиву агресії Росії: Facebook-рефлексії*. Київ, 2022.

Slepцова, A. Zdravstvuj moj samyj lyubimyj gorod na zemle, moj Har'kov. *Gde v Har'kove*, 29 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10762. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Слепцова, А. Здравствуй мой самый любимый город на земле, мой Харьков. *Где в Харькове*, 29 березня 2022, https://t.me/place_kh/10762. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Smolens'ka, S. Obraz «pershoi stolytsi»: problemy zberezhennia istorichnoho seredovyscha Kharkova. *Visnyk Natsional'noho universytetu «Lvivs'ka politekhnika»: komp'iuterni nauky ta informatsijni tekhnologii* [*The Journal of the Lviv Polytechnic National University: Computer Sciences and Information Technologies*], no. 719, 2011, s. 253-263. (In Ukrainian)

Смоленська, С. Образ «першої столиці»: проблеми збереження історичного середовища Харкова. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: комп'ютерні науки та інформаційні технології*, № 719, 2011, с. 253-263.

Starodub, L. Ne stane Kharkiv na kolina. *Gde v Har'kove*, 25 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10315. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Стародуб, Л. Не стане Харків на коліна. *Где в Харькове*, 25 березня 2022, https://t.me/place_kh/10315. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Suvalova, M. Dorogoj i lyubimyj Har'kov, ya skuchayu, ochen' zhdu nashej vstrechi. *Gde v Har'kove*, 29 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10700. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Сувалова, М. Дорогой и любимый Харьков, я скучаю, очень жду нашей встречи. *Где в Харькове*, 29 березня 2022, https://t.me/place_kh/10700. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Sviatets', Yu. Tsyfrovi dzhherela v doslidnyts'kykh praktykakh istorykiv: teoretyko-metodolohichnyj aspekt. *Universum istorii ta arkeolohii* [*The Universe of History and Archeology*], vol. 2 (27), issue 1, 2019, s. 47-68. DOI: <https://doi.org/10.15421/26190105>. (In Ukrainian)

Святець, Ю. Цифрові джерела в дослідницьких практиках істориків: теоретико-методологічний аспект. *Універсум історії та археології*, vol. 2 (27), issue 1, 2019, с. 47-68. DOI: <https://doi.org/10.15421/26190105>.

Sviridenko, Yu. V medovux oknax domov... *Gde v Har'kove*, 26 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10382. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Свириденко, Ю. В медовых окнах домов... *Где в Харькове*, 26 березня 2022, https://t.me/place_kh/10382. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Tak mnogo istorij ot tex, kto pereexal v Har'kov... [ritazagorskaya]. *Gde v Har'kove*, 31 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10971. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Так много историй от тех, кто переехал в Харьков... [ritazagorskaya]. *Где в Харькове*, 31 березня 2022, https://t.me/place_kh/10971. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Trenina, E. Osobaya sud'ba u har'kovchan. *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10137. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Тренина, Е. Особая судьба у харьковчан. *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10137. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Ty vseгда delil so mnoj pobedy... [mila.ukhh]. *Instagram*, 24 bereznia 2022, <https://www.instagram.com/p/CbfrVwhKCC4/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Ты всегда делил со мной победы... [mila.ukhh]. *Instagram*, 24 березня 2022, <https://www.instagram.com/p/CbfrVwhKCC4/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

U Kharkovi chutno vybukhy. *Suspil'ne Novyny*, 24 liutoho 2022, <https://suspilne.media/210079-u-harkovi-cutno-vibuhi-2/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

У Харкові чутно вибухи. *Суспільне Новини*, 24 лютого 2022, <https://suspilne.media/210079-u-harkovi-cutno-vibuhi-2/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Ugarova, L. Privet, Har'kov! Pomnish' menya? *Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10833. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Угарова, Л. Привет, Харьков! Помнишь меня? *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10833. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Utro. *Gde v Har'kove*, 29 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10652. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Утро. *Где в Харькове*, 29 березня 2022, https://t.me/place_kh/10652. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Valeriya. Zdravstvuj rodnoj i lyubimyj Har'kov... *Gde v Har'kove*, 28 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10610. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Валерия. Здравствуй родной и любимый Харьков... *Где в Харькове*, 28 березня 2022, https://t.me/place_kh/10610. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Vazhko, duzhe syl'no vazhko [marina.gravnova]. *Gde v Har'kove*, 25 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10232. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Важко, дуже сильно важко [marina.gravnova]. *Где в Харькове*, 25 березня 2022, https://t.me/place_kh/10232. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Vita. «E'to Har'kov, detka...!». *Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10854. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Вита. «Это Харьков, детка...!». *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10854. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Vojna... chto ona sdelala s tobj? [_m_ulia]. *Instagram*, 20 bereznia 2022, https://www.instagram.com/p/CbUuMG_oe-y/. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Война... что она сделала с тобой? [_m_ulia]. *Instagram*, 20 березня 2022, https://www.instagram.com/p/CbUuMG_oe-y/. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Har'kov. *Gde v Har'kove*, 26 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10338. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Харьков. *Где в Харькове*, 26 березня 2022, https://t.me/place_kh/10338. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Har'kov. Moj dom. Moj park [_anasteiisha_]. *Instagram*, 2 kvitnia, <https://www.instagram.com/p/Cb0fVQat3zC/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Харьков. Мой дом. Мой парк [_anasteiisha_]. *Instagram*, 2 квітня, <https://www.instagram.com/p/Cb0fVQat3zC/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Har'kov, moj rodnoj, moj luchshij gorod na Zemle! [Kate Abalmasova]. *Gde v Har'kove*, 31 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10934. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Харьков, мой родной, мой лучший город на Земле! [Kate Abalmasova]. *Где в Харькове*, 31 березня 2022, https://t.me/place_kh/10934. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Har'kovchanka. Privet, Rodnen'kij! Kak ty, derzhish'sya? *Gde v Har'kove*, 31 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10969. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Харьковчанка. Привет, Родненький! Как ты, держишься? *Где в Харькове*, 31 березня 2022, https://t.me/place_kh/10969. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Ya dolgo ne mogla vystavit' vse moi poslednie sladosti chto byli DO VOJNY... [zinchenko2312]. *Instagram*, 9 lypnia 2022, https://www.instagram.com/p/CfxmQZ5qb_V/. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Я долго не могла выставить все мои последние сладости что были ДО ВОЙНЫ... [zinchenko2312]. *Instagram*, 9 липня 2022, https://www.instagram.com/p/CfxmQZ5qb_V/. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Ya nikogda ne zabudu, moj lyubimyj [my_gentle_cry]. *Gde v Har'kove*, 26 bereznia 2022, <https://www.instagram.com/p/CbiiJgGKxFG/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Я никогда не забуду, мой любимый [my_gentle_cry]. *Где в Харькове*, 26 березня 2022, <https://www.instagram.com/p/CbiiJgGKxFG/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Ya projdus' po znakomym i rodnym ulochkam: Sumskaya, Pushkinskaya, ploshhad' Svobody [oksana_muuuur]. *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10164. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Я пройдуся по знакомым и родным улочкам: Сумская, Пушкинская, площадь Свободы [okšana_tuuuuu]. *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10164. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Yerisov, Yu. Vijnа v odnоchас stvoriuіe riky sliz ta ne terpyt' santimentiv. *Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10882. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)
Єрісов, Ю. Війна в одночас створює ріки сліз та не терпить сантіментів. *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10882. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Yu. Yu. Ya rodilas' i vyrosла v slavnom gorode Ха. *Gde v Har'kove*, 30 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10894. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Ю. Ю. Я родилась и выросла в славном городе Ха. *Где в Харькове*, 30 березня 2022, https://t.me/place_kh/10894. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Z Kharkova cherez vijnу vyikhalo blyz'ko 30% naselennia — Terekhov. *Suspil'ne Novyny*, 28 bereznia 2022, <https://suspilne.media/222479-z-harkova-cerez-vijnу-viihalo-blizko-30-naselenna-terehov/>. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

З Харкова через війну виїхало близько 30% населення — Терехов. *Суспільне Новини*, 28 березня 2022, <https://suspilne.media/222479-z-harkova-cerez-vijnу-viihalo-blizko-30-naselenna-terehov/>. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Zimenko, O. Po zhovtomu poliі. *Gde v Har'kove*, 29 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10714. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

Зіменко, О. По жовтому полю. *Где в Харькове*, 29 березня 2022, https://t.me/place_kh/10714. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Znaete, segodnya kogda vyshiblo okna moego restorana, moej sem'i, moego vtorigo doma... [grineva_juliya]. *Gde v Har'kove*, 24 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10123. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Знаете, сегодня когда вышибло окна моего ресторана, моей семьи, моего второго дома... [grineva_juliya]. *Где в Харькове*, 24 березня 2022, https://t.me/place_kh/10123. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Zolotarev, L. Medlenno tyanutsya dni vojny. *Gde v Har'kove*, 26 bereznia 2022, https://t.me/place_kh/10403. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Russian)

Золотарев, Л. Медленно тянутся дни войны. *Где в Харькове*, 26 березня 2022, https://t.me/place_kh/10403. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

55 den' [nnatta_oleynik]. *Instagram*, 19 kvitnia, https://www.instagram.com/p/Ccg2W_IDDj9/. Data perehliadu: 28 serpnia 2022. (In Ukrainian)

55 день [nnatta_oleynik]. *Instagram*, 19 квітня, https://www.instagram.com/p/Ccg2W_IDDj9/. Дата перегляду: 28 серпня 2022.

Oleksii Yankul

PhD in History and Archeology

V. N. Karazin Kharkiv National University

4 Svobody Sq., 61022, Kharkiv, Ukraine

Email: o.m.yankul@karazin.ua

ORCID: orcid.org/0000-0002-1244-4536

**“WRITING TO YOU. MISS YOU”:
THE IMAGE OF 2022 WARTIME KHARKIV
IN RESIDENTS’ SOCIAL MEDIA POSTS**

The article examines the representation of wartime Kharkiv on social media during 2022. In total, 87 posts under the general heading “letters to Kharkiv,” posted on the Telegram and Instagram platforms, were analyzed. All the posts are tagged with the hashtags #листхаркову and #письмохаркову. The first “letter” is dated March 20, 2022 and posted on the Instagram social network. 18 Instagram posts were analyzed for this study. On March 24, the Telegram channel “Where in Kharkiv” created a rubric called “Letter to Kharkiv,” which continued until April 5, 2022. In total, 69 posts were published under this title. The study involved keeping track of city landmarks mentioned in the “letters,” in order to pinpoint locations iconic for Kharkiv residents and characteristics attributed to the city by its residents. The most often mentioned locations were the T. H. Shevchenko City Garden, M. Gorky Central Park of Culture and Recreation, M. V. Lysenko Kharkiv National Academic Theater of Opera and Ballet, Kharkiv Zoo, and Sarzhyn Ravine. The Kharkiv subway often appeared in posts, particularly in its new status as a bomb shelter. Words such as “destruction” and “explosions” occur often, but at the same time in their “letters” Kharkiv residents repeatedly refer to the fighting as a “disease” plaguing the city, and call destruction and other damage caused by shelling “wounds.” In addition, most of the posters believe in victory and state that the city will definitely be rebuilt. Overall, these posts contribute to the image of wartime Kharkiv as an “unbreakable city.” The epithets “unbreakable,” “unconquered,” “staunch,” and the like acquire special significance in the “letters” as they describe life in Kharkiv in 2022. The posters are proud of the city, its courage and perseverance. The analyzed social media posts help better understand the transformation in the perception of the city by its residents since the beginning of the full-scale Russian invasion of Ukraine. The posters see soldiers, utility workers, volunteers,

doctors, first responders, and all residents of Kharkiv in general as the city's modern-day heroes.

Keywords: Kharkiv, “letters to Kharkiv”, Russo-Ukrainian War, image of the city, social media.

Текст надійшов до редакції 20.10.2022.

The text was received by the editors 20.10.2022.

Текст затверджено до друку 25.11.2022.

The text is recommended for printing 25.11.2022.